

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

IŞIL ÖZGENTÜRK

ŞİİR KABARE

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM
(şiiir kabare)

YAZKO

Türkocağı Cad. No: 17, Kat: 2

Cağaloğlu İstanbul

522 78 45

Işıl Özgentürk'ün öteki kitapları:

KUŞ NE YANA ÖTER, roman

HAYAT OKULU, öykü

DÜNYAYA MASALLAR, masallar

MAVİ KARACA, roman

YOKUŞU TIRMANIR HAYAT, öykü

HANÇER, öykü

YILANI ÖLDÜRSELER, (Yaşar Kemal'den), Senaryo

AT, senaryo

kapak resmi ve desenler: Haslet Soyöz

Bu kitap Kent Basımevi'nde

dizildi, basıldı. 528 08 15

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Örnek Mücevherhanesi'nde çıktı

İstanbul - 1983

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

İŞİL ÖZGENTÜRK

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>
Kooperatifi

Hayatın gürültü patırtısı sürüp giderken bazı anlar olur. Böyle anlarda insan durur; geçmiş, an ve geleceğe bakar. İnsanın hayatla, ona sunulan büyük yaşam parçasıyla hesaplaşmasıdır bu. Ne denli ertelenirse ertelensin bir gün mutlaka soruların sorulduğu ve yanıtlarının bulunmaya çalışıldığı o an gelir.

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM» 1982-83 Türkiye'sinde böyle bir anı anlatmayı amaçlamaktadır.

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM» tek kişilik bir oyun metni. Ne tür bir oyun olduğu sorusuna mutlaka bir yanıt vermek gerekiyorsa, ona şiir-kabare denilebilir.

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM» ilk kez 1982-1983 yılında oynandı. İlk yönetmeni Macit Koper, ilk oyuncusu Deniz Türkali, müzikçisi Sarper Özsan ve sahne tasarımcısı Selçuk Gürışık oldu. Sahnede seyircisiyle birlikte varoldu. Yeniden, yeniden yaşadı.

Herkes sağolsun.

Işıl Özgentürk

BÖLÜMLER :

- YÜREK USULCA PAS TUTAR
- NERGİS'İN ÖLÜMÜ
- YOKSUL BİR OYUNCUYUM BEN
- KORKUNUN SOĞUK ELİ
- KÜÇÜK BİR SERÇENİN İNTİHARI
- SATACAK HİÇBİR ŞEYİ OLMAYAN ADAM
- GÜLERİZ AĞLANACAK HALİMİZE
- HADDİNİ BİL OYUNCU
- MUTLUYUM BEN
- SEVGİ UÇUP GİTTİ
- SOKAKTAKİ KADIN
- FADİME'NİN TÜRKÜSÜ
- BİTEN BİR AŞK İÇİN AĞIT
- ARIYORUM OĞLUMU
- BÖYLE YALIN BİR ŞEY OLMALI SEVGİ
- ALAN MEMNUN SATAN MEMNUN
- ALTI KARILI ADAM
- CANI SIKILAN DOSTUM
- UZANIP YATMALIYIM ÇİMENLERE
- KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

YÜREK USULCA PAS TUTAR

Yürek usulca pas tutar
Gelip geçerken günler
Sevgi uçup gider
Güneş ısıtmaz...

Yürek usulca pas tutar
Terlemez avuçların
Düşsüz uykular başlar
Şaşmayı unutursun...

Yürek usulca pas tutar
Farketmez geçmiş gelecek
Farketmez akla kara
Farketmez doğru yanlış...

Bir zamanlar yüreğim
Sonsuz bir sevinçle çarparken
Deli gibi...
Ne hayaller kurardım
Ne hayaller kurardım
Dolaşırdım bulutlarla birlikte
Konuşurdum dünyanın gözleriyle
Bitmez tükenmez sanırdım
Sevgilerim...
Avuçlarımdaydı dünya!
Avuçlarımdaydı dünya!

Yürek usulca pas tutar
Gelip geçerken günler
Sevgi uçup gider
Güneş ısıtmaz...

Yürek usulca pas tutar
Yürek usulca pas tutar

Ben olsaydım sizin yerinizde, tıkardım kulaklarımı, çekip giderdim! Böyle iç karartıcı başlangıçlara dayanmak çok zor. En iyisi birer bira açalım! Efkârımız dağılsın! Tokuşturalım bol köpüklü bira bardaklarımızı! Çağdas ve uygar Türkiye için...

NERGİS'İN ÖLÜMÜ

İşte Nergis
Alibeyköyü'nden!
Atmış çantasına birasını
Çıkarmaya çalışıyor hayatın
Tadını.

Kim ne derse desin
Çağdaşlaşıyor ülke
Hişşşt bozmayın keyfini
Birasını yudumlayanın
Ve şapkanızı çıkarıp düşünün
Neler borçlu olduğunuzu
Bu alkolsüz içkiye!

O, hoh... kurulmuş bitmemiş bir inşaatın
dördüncü katına

Deniz ayaklarının altında
Çekiyor kafayı Nergis
Çağdaş ve uygar bir Türk kadını gibi...

*«Düşündükçe kafamın içi dumanlanıyor
Yer kayıyor ayaklarımın altından
Ne eksiğim var benim onlardan
Ama onların elleri pamuk gibi yumuşacık
Sevgiyle bakıyor erkekleri onlara
Hep balkonlu evleri
Deniz hep onların
Düşündükçe kafamın içi dumanlanıyor
Yer kayıyor ayaklarımın altından»*

Ay biri çıkıyor merdivenlerden!
Bir kadın bu
Nurcan!
Yaklaşıyor Nurcan adım adım
Kafasında korkunç düşünceler
Kararlı!

**«Yapmayacaktın bunu bana Nergis!
Biracı Nergis!
Arkadaşım Nergis!
Erkeğimi elimden almayacaktın
Erkek kıtlığı mı var?
Yapmayacaktın bunu bana Nergis
Arkadaşım Nergis!»**

**Aman aç bir bira
Dev adımlarla çağdaşlaşıyor ülke
Kim demiş Alibeyköy gecekondu mahallesi
diye...**

**Kim demiş
Açlık, yoksulluk
Geri zekalı çocuklarla doldu
Her yer diye
Yalan, düzmece**

**Tam bira şişesi ağzındayken Nergis'in
Dalmışken denizin mavisine
İtiveriyor onu inşaatın dördüncü katından
Nurcan!**

**«Oh olsun ön
Ayartır mısın dostumu
Oh olsun oh...»**

YOKSUL BİR OYUNCUYUM BEN

Hiçbir şey vaat 'etmedim size
Ne pembe düşler
Ne mutlu gülüşler
Yoksul bir oyuncuyum ben
Usulca aralarım
Yüreğimin kapısını
Gelen gelir benimle
Gelen gelir benimle

Ses verin şu sesime benim
Tutun elimi
Uzattım işte!
Hiçbir şeyim yok size verecek
Yüreğim, yüreğimden başka
Yoksul bir oyuncuyum ben
Gelen gelir benimle!

**Ama korktum az önce. Günlerdir
çalıştığım sözcükleri, şarkıları unuttuğumu
sandım! Korkunun soğuk eli dolaştı
sırtımda! Korkunun soğuk elini hissettim!
Hiç yorulmayan o soğuk eli...**

KORKUNUN SOĞUK ELİ

Anne... Annee... Anne...
Sus çağırırım iğneciği
Sus!
Korktu çocuk.

*•Beyaz taftaydı elbisem
Çok da dikkat etmişim
Meğer çilek lekesi çıkmazmış, bilmezdim
Çok lezzetliydiler çilekler
Tafta elbiseyi kirlettiler
Bilmezdim, meğer çıkmazmış çilek lekesi
Unutmadım beyaz tafta elbiseyi
Unutmadım annemin azarlayan sesini.»*

Kes sesini basarım şimdi tokatı
Kes!
Korktu çocuk.

«Doğruydu söylediklerim
Ayılı kalemtraşı ben almadım
Kayboldu sıraların arasında
Almadım ben ayılı kalemtraşı, ben çalmadım
Güzeldi, çok sevmiştim
Ben çalmadım ama
Unutmadım yediğim tokatı
Unutmadım ayılı kalemtraşı»

Çabuk soyun delikanlı vaktim az
Çabuk soyun!
Korktu delikanlı.

«Seviyordum onu
Hayalimde hep sevda sözleri
Sonra bir oda, perdeleri kapalı
Küllükleri dolu, çarşafları kirli bir yatak
Beklerken ben sevda sözlerini
Abandı üstüme
Unutmadım o aşk gününü
Unutmadım o hırslı soluğu»

Boşuna zahmet, torpilin yok aslanım
Boşuna zahmet!
Korktu genç adam.

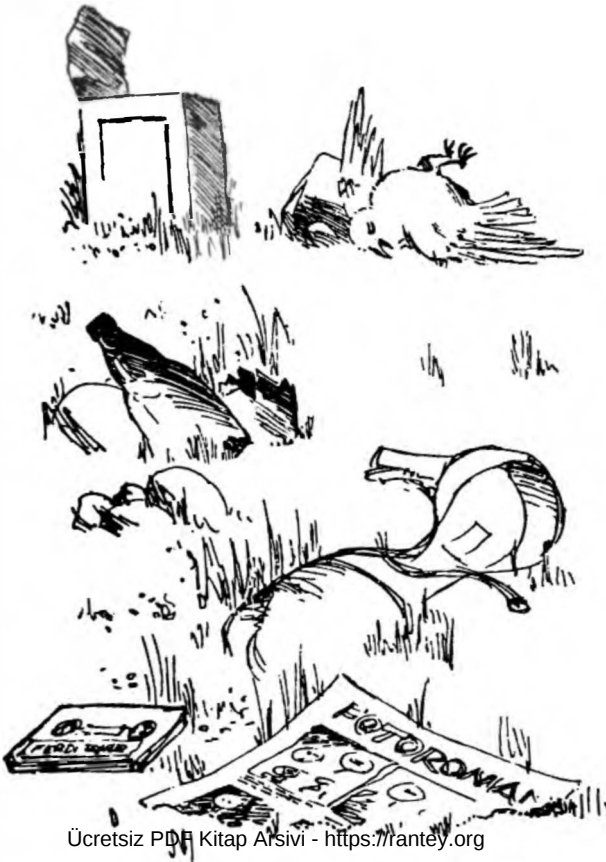
«Zorlu bir sınavdı
Bildiklerimi yazdım, yazdım
Bana öğretilenleri tek tek
Listeler asıldı sonra, adımlı aradım
Yoktu.
Kazananın soyadına baktım
O günden sonra unutmadım soyadlarının
önemini
Unutmadım.»

Kovarım ağzını açarsan
Kovarım!
Korktu adam.

«Sandım ki arkamdan gelir arkadaşlarım
Hakkımızdı istediklerimiz
Çıktım öne, sözcüydüm
Döndüm arkama, kimse yoktu.
Unutmadım o boşluğu
Arkamdaki boşluğu»

Kocaldın, öl artık
Öl artık!

Yerinden kalktı yaşlı adam
Döndü baktı geçmişteki hayatına
Anımsadı büyük korkularını
Geniş bir gülümseme yayıldı yüzüne
«Çok şükür Tanrım çok şükür,» dedi.
«Bundan gayrı bir ölüm korkusu kaldı bana,
Bir ölüm korkusu.»

KÜÇÜK BİR SERÇENİN İNTİHARI

Uzun zamandır tuhaf şeyler düşünüyorum.
Bir kamera olmayı meselâ. Hemen
yanıbaşında bir ses alıcısı olan bir kamera.
Savruk. Disiplinsiz. Yollarda bıkıp
usanmadan volta atan. İnsanların
duygularını düşlerini zapteden. Edepsiz bir
kamera...

Ama,
Olamam bir kamera
Bir oyuncuyum ben
Düşlerimde yalnızca
Küçük bir serçenin
İntiharı.

Pencerenin önünde rastladım ona. O küçük serçeye. Kapatıp kanatlarını bırakmadan önce kendini ölmeye. Bir kaç saniye önce. Konuştu benimle. Bu hal başına birdenbire gelmiş. Bir sabah. Erguvanların çiçek açtığı. Toprağın yağmur koktuğu bir sabah. Serçecik bakmış derin derin düşünüyor. Ürkmüş önce. Ayakları titremeye başlamış korkudan. Bakmış olacak gibi değil. Bırakmış kendini derin düşüncelere...

Neden o küçük bir serçe?

Neden ekmegin artığı onun?

Neden korkmalı hep, ömür boyu korkmalı?

Neden sınırları çizilmiş uçuş coğrafyasının?

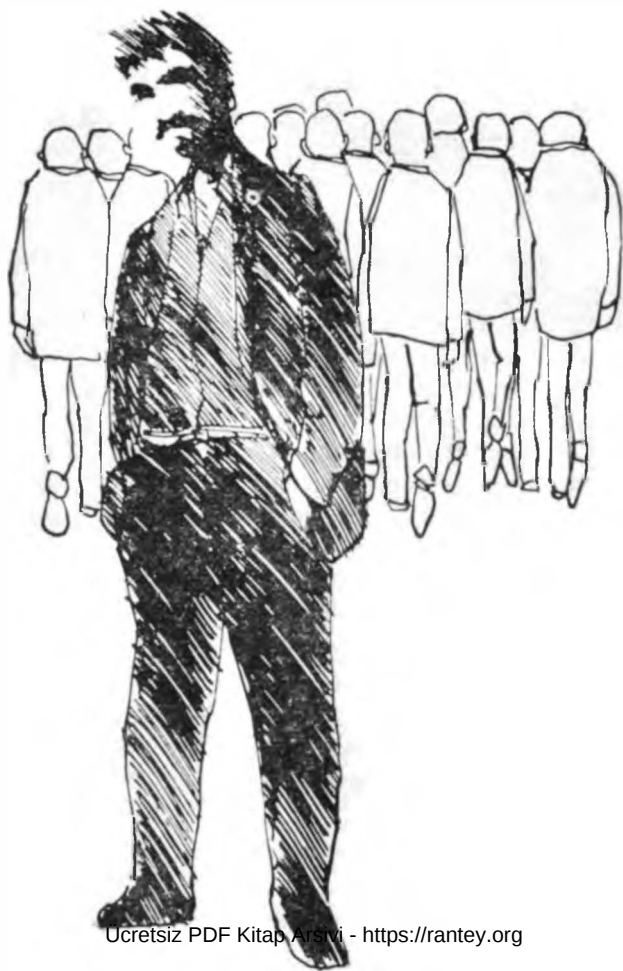
Neden mutlaka yuvası yerle bir edilmeli?

Neden?

Küçük serçe sormuş bu soruları önüne çıkana. Tanrım bu ne büyük suç! Boşalmış çevresi serçenin. Kalmış bir başına serçecik. Dostsuz, insansız. Ben onu gördüğümde. Pencerenin pervazında. Kararlıydı kendini öldürmeye. Attı kendini. Açmadı kanatlarını. İntihar etti...

Ah küçük serçe ah
Sana anlatırdım yolunu
Her şeyin!
Sana öğretirdim yeniden
Sürüye dönmeyi!
Zor değil!
Bir, iki oyun
Bir, iki; evet, evet, evet
Yeniden mutlu bile olurdun.
Ah ne mutlu olurdun!
Ah ne mutlu olurdun!
Sürüden bir serçe olurdun
Ayıklardın tüylerini her sabah
Çoluktan çocuktan konuşurdun
Ah ne mutlu olurdun!
Ah ne mutlu olurdun!
Sürüden bir serçe olurdun...

**Ah küçük serçe ah! Uzanıp almadım seni.
Kurtarmadım hayatını. Uzaktım epeydir
kahramanlıktan. İstedi canım ölümünü...**

SATACAK HIÇBİR ŞEYİ OLMAYAN ADAM

**Düş değil,
Neyi çalan Hilmi Bey.
Nesli tükenmiş biri.
Komik, zavallı bir direniş
Onunkisi!**

Adamın elinde satacak hiçbir şey
Kalmadı.

«Var bir şey daha» dedi alıcı
«Duygularını koy bir çuvala
Pek bir şeye yaramazlar ama»

Gene de alacağım onları
Satmak için
İşe yaramayan eşya reyonunda!»

Uzuuun...

Gece boyunca düşündü adam.
Sabaha karşı, çiy düşerken
Otlara
Evlerin birinden yükseldi
Ney sesi.

Neyi çalan Hilmi bey
Satacak hiçbir şeyi olmayan adam!
Küçük bir memur sular idaresinde.
İki çocuk babası.
Düşünmedi hiç ev, bark
Yapmadı hiç para pul hesabı.
Ünlenmek, şöhret olmak aklının ucundan
geçmedi
Oysa kimseler çalamaz neyi, Hilmi bey gibi
Yaz geceleri gün batımında.

Duyunca ney sesini
Alıcının gözleri parladı.
Kaşdı avuçlarını.
•Hâlâ işe yarar bir şeyler var!
Bu ney mesela, soluğu Hilmi beyin!»

Hilmi bey o sabah öldü, neyi yanibaşında!
Hilmi bey o sabah öldü, neyi yanibaşında!
Hilmi bey o sabah öldü...

GÜLERİZ AĞLANACAK HALİMİZE

**Hilmi beyin ölümü
Çok konuşuldu, çok tartışıldı
Kahvede.**

**«Vah zavallı yaşamasını bilemedi,» dedi biri.
«Ben olsaydım yerinde çıkardım gazinoya,
üflerdim bir iki nefes
Hop, gecede taze bir beş binlik cebe,» dedi,
bir başkası.**

**Ve bir tartışmadır başladı, enayilik üstüne!
Benim de aklıma Cemil beyin hikâyesini
anlatmak geldi.**

Başıyorum...

Cemil beyi epeydir tanırım,
İyi huylu, kendi halinde, şey, şu iskemle gibi
Temiz bir adam.

Ama bir karısı var, eh düşman başına
Karısına sormadan su dökmeye bile gidemez.
Cemil bey

Rakı şişelerini gömer ağaç altına
Gizli kaçamak
Akşamları şişeden çeker kafayı
Yatılı okul öğrencileri gibi
Gariban adam.

Bu Cemil bey, bankada veznedardı,
Geçen yıl emekli oldu!
Ve Cemil beyle karısı, bana sorarsanız karısı:
Emekli parası bir milyonu
Bankere yatırmaya karar verdiler.
Şimdi dinleyin hikâyeyi, bundan sonrasını
Çok iyi biliyorum. Neden mi?
Canım dillere destan oldu da ondan!

Cemil beyle karısı, emekli parası bir milyonu
Koymuşlar yastığın altına o gece
Otuz yıldır baş koydukları yastığın altına
Ne Cemil beyde uyku var, ne karısında.
Hayallerin bini bin para!
Karısı, 'Cemil bey,' demiş 'bir dünya
seyahatına çıkalım'.
Gizlice yudumlanan rakıdan,
Bir milyonun büyüünden
Sanki yıllardır para saymazmış gibi Cemil bey,
Hafif çakır keyif, 'çıkalım be hanımcığım',
demiş.
'Yiyelim paraları!'

Karısı koşmuş ağacın altına
Meğer bilirmiş rakının gizli yerini
Ve kocasına sunmuş
Kristal bir kadehle rakıyı.
Sakilik etmiş, ömründe ilk defa
'Yaşasın bir milyon, yaşasın bankerler!' diye
Kadeh kaldırmış Cemil bey.
Yaşasın bankerler!

Bekleyin ve dinleyin baylar, bayanlar
Hikâyemiz asıl bundan sonra başlıyor!
Ertesi gün, Cemil beyle karısı
Binmişler vapura.
Hanımın çantasında bir milyon lira!
Bir kavga!
Cemil bey, 'şu bankere gidelim,' der, hanım
ötekine.
Cemil bey, 'şu banker daha sağlam,' der,
hanım öteki banker
Koptu mu kızılca kıyamet!
Neyse sonunda uzlaştılar.
Tam ortasından böldüler parayı.
Yarısı hanıma, yarısı Cemil beye.
Hanım kendi bankerine gitti.
Cemil bey kendi bankerine.
Şimdi bekle gelsin paralar!
Tam böyle derken,
Hanımın bankeri, hanımın bankeri battı!
Bir sevinç çılgılığı attı Cemil bey,
'Benimki batmadı ya! Benimki batmadı ya!'

[illegible]

Batmış gitmiş o para, umuru değil...
Cemil bey kazandı zaferi, yendi karısını!
Varsın gitsin otuz yıllık emeğinin yarısı!
Ah Cemil bey nasıl da karşı bankerlere
yardım edilmesine,
'Enayiler enayiliklerinin bedelini ödesinler
efendim,' diyor.
'Ödesinler!'

HADDİNİ BİL OYUNCU

Fazla şey istiyorum sizlerden
Hilmi beyin ölümüne sevinmek zorunda
değilsiniz.
Cemil beyin hikâyesi hiç de komik
gelmeyebilir size
Benim, çok hoşuma gidiyor yalnızca.
Küçük serçenin ölümü için de, 'bir ölüm işte,'
deyip geçebilirsiniz.

Hem!
Kimsenin hakkı yok iç karartmaya!
Hele bir oyuncuysan...
Söylemelisin mutluluk türküleri.
Ekmek paran bu senin!
Pembe bir düş bulutu kuşatmalı sahneyi.
Gül yağmuruna tutmalı seni seyirci...
Bir oyuncusun sen!
Haddini bil, söyle,
Mutluluk türküleril

MUTLUYUM BEN

Mutluyum ben, mutluyum ben
Mutluyum ben, mutluyum ben
Güzel küçük evim, güzel perdelerim,
Koltuklarım, sehpa larım,
Büfelerim, kitaplarım, plaklarım,
Çocuklarım
Biri kız, biri oğlan
Şirin mi şirin
Daha ne isterim ben,
Mutluluk şarkısı söylerim
Mutluyum ben

Mutluyum ben, mutluyum ben
Mutluyum ben, mutluyum ben

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Çıkınca yaz tatiline
Yemek derdi yok
Bulaşık derdi yok
Kararmış bedenime
Giyince streplesimi
Şehrin göbeğinde
Herkesin gözü bende
Mutluluk şarkısı söylerim
Mutluyum ben

Mutluyum ben, mutluyum ben
Mutluyum ben, mutluyum ben

Rüyalarım gerçek olunca
Göz koymuştum o lame çanta pabuca
Onlar benim olunca
Rüyalarım gerçek olunca
Mutluluk şarkısı söylerim ben
Mutluyum ben

Mutluyum ben, mutluyum ben
Mutluyum ben, mutluyum ben

Çeşit çeşit kremlerim
Renk renk ojelerim
Açık koyu allıklarım
Kıpkırmızı rujlarım
Diş fırçam, saç fırçam
Eteklerim, bluzlarım
Pabuçlarım, çoraplarım
Sütyenlerim. kilotlarım

Mutluyum ben, mutluyum ben
Mutluyum ben, mutluyum ben

Cebimde bir banka cüzdanı
Gizli, kocamdan bile
Artırdım şundan bundan
Çarşıdan pazardan
Açtırdım bir banka hesabı
Üstünde adımı görünce!
Mutluluk şarkısı söylerim ben
Mutluyum ben!

Mutluyum ben, mutluyum ben!
Mutluyum ben, mutluyum ben!

Çeşit çeşit kremlerim
Renk renk ojelerim
Açık koyu allıklarım
Kıpkırmızı rujlarım
Diş fırçam, saç fırçam
Eteklerim, bluzlarım
Pabuçlarım, çoraplarım
Sütyenlerim, kilotlarım

Mutluyum ben, mutluyum ben!
Mutluyum ben. mutluyum ben!

Kurtuldum bu ay da
Aybaşı oldum
Bulmadı hedefini
Kocamın spermleri
Oh aybaşı oldum ben!
Mutluluk şarkısı söylerim ben
Mutluyum ben!

Mutluyum ben, mutluyum ben!
Mutluyum ben, mutluyum ben!

Çeşit çeşit kremlerim!
Renk renk ojelerim!
Açık koyu allıklarım!
Kıpkırmızı rujlarım!
Diş fırçam, saç fırçam!
Eteklerim, bluzlarım!
Pabuçlarım, kilotlarım!
Sütyenlerim, kilotlarım!

Mutluyum ben! Mutluyum ben!
Mutluyum ben! Mutluyum ben!

SEVGİ UÇUP GİTTİ

Sevgi uçup gitti pencereden
İssiz tarlalar,
Irmak boyları,
Yüce dağlar...
Arar durur onu.

**Sevgiden söz edince, hikâyeler geliyor
aklıma. Gündelik, sıradan hikâyeler.
Canınızı sıkacağını bildiğim hikâyeler.
Uzakta kalması gereken hikâyeler.
Unutmaya can attığımız hikâyeler.
Sevgiden söz edince, hikâyeler geliyor
aklıma. Gündelik, sıradan hikâyeler...**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SOKAKTAKİ KADIN

Sokaktaki kadın, naylon torba taşıyanı
Torbasının içi, kirli çamaşır dolu
Sokaktaki kadın, az önce, bir tel örgünün
önünde
Tel örgünün öte yanında, bir erkek
Kadının sevdiği, kadını seven bir erkek.
Kadın neler söyledi, erkek neler...
Anımsamıyor sokaktaki kadın, unuttu sözleri
Bir tek şey düşünüyor şimdi,
Kirli çamaşırları aklamayı
Bir de bir yerlerden bir miktar para bulmayı...

Sokaktaki kadının yolunu kesip bir hikâye anlatmak istiyorum ona. Fadime'nin hikâyesini. Biliyorum, hiç kuşkusuz yok, elindeki naylon torbayı yere koyup geniş bir gülümsemeye kucaklayacak dünyayı! Aşkın, sevginin sonsuz gücünü, tel örgüleri, dosyaları, yasakları aşan gücünü düşünecek! Sevecek Fadime'yi. Sevecek yeniden, sevecek her şeyi...

FADİME'NİN TÜRKÜSÜ

Fadime Trabzon'dan çıkmış yola
Fadime'nin cebinde bir yol bileti
Fadime'nin öfkesi burnunda
Fadime'nin yirmi yıllık eri
Fadime'nin yirmi yıldır bir yastığa baş
koyduğu kocası
Fadime'nin üstüne getirmiş on beşinde
bir kuma!
Oy Fadime, oy Fadime...

Fadime'nin iki yanında iki ocuk
Fadime İstanbul yolunda
Fadime çarpmış kapıyı çıkmış
ıkış o ıkış!
Fadime benzemez öyle başkalarına
Fadime iğnetmez yirmi yıllık emeğini.
Oy Fadime, oy Fadime...

Fadime İstanbul'da
Fadime ellisinde
Fadime'nin okuma yazması yok!
Fadime'nin cebinde Kate Millet, Erica Jung
kartviziti yok!
Ama Fadime Avare filmini bilir,
Ama Fadime inanır kadının Adem'in
Kaburga kemiğinden çıktığına!
Ama Fadime bildiği yoldan şaşmaz!
Fadime geri dönmez kapısını çekip çıktığı eve
Fadime saçını süpürge eder iki oğluna,
Süpürge ettiğini düşünmeden.
Oy Fadime, oy Fadime...

Fadime altmışında!
Fadime'nin oğulları çoluk çocuğa karışmış
Fadime'nin yüreği ana yüreği
Fadime 'sigortasız çalışmak olmaz', der
Büyük oğluna.
Fadime küçüğüne dükkân açacak, emekli
parasıyla.
Fadime süpürür taşlıkları!
Fadime döker tükrük hokkalarını!
Fadime sürer hastaların altına sürgüleri!
Ama en çok geceleri
Hastanede el ayak çekildiğinde
Yorgun argın oturur bir sandalyeye
Usulca uzanır koynuna eli
Çıkarır iç gömleğinden
Soluk, buruşuk bir fotoğraf
Fotoğrafta gülümser kocasına
Fadime,
Başında gelin tacı.

Uykusuz bir gecede... Fadime gülümserken
kırk yıllık kocasına, başında gelin tacı.
Sokaktaki kadın düşünürken erkeğini.
Uykusuz bir gecede... Ben dinlerken
ayak seslerini. Düşündüm biten bir aşkı...

BİTEN BİR AŞK İÇİN AĞIT

**Ne kadar çok sevmiştim onu
Ne kadar çok sevmiştim yaptığı işleri
Ne kadar çok gülmüştük birlikte
Ne kadar çok konuşmuştuk hayat üstüne...
Sonra ne oldu?
Sonra ne oldu?
Sözler bitti.
Sevgi bitti.
Neden?**

Uykusuz bir gecede duydum... Oğlunu arayan babanın ayak seslerini. Uykusuz bir gecede duydum... Sokaklarda akıp giden kanın ılık sıcaklığını...

ARIYORUM OĞLUMU

Okula başladığı günü
Anımsıyorum.
Ürkek,
Sımsıkı tutmuştu elimi
Küçük, sıcak bir eldi...

Bir bayram sabahını
Anımsıyorum.
Uzun pantolon giydiği ilk günü
Delikanlıydı artık oğlum,
Utangaç, yüzü sivilceli...

'Dertlenme baba,
Şunun şurasında ne kaldı
Doktor bir oğlun olmaya!'
En çok bu sözü
Anımsıyorum.
En çok...

O sabah neşeyle
Islık çalışını,
Beyaz gömleğini,
Koşarak merdivenlerden inişini
Anımsıyorum.

Sonra,
Gördüm ölüsünü oğlumun
Morgda!
O benim oğlumdu.
Güzelim, canım, oğlumdu...
Arıyorum onu,
Yerdeki kan izlerinden
Arıyorum oğlum!

**Sevgi mi bu içimi ısıtan? Sevgi mi bu bana
gülümseyen? Sevgi...**

BÖYLE YALIN BİR ŞEY OLMALI SEVGİ

**Çocuk güneşin resmini çizdi
Bir çift şaşkın göz
Sevecen bir ağız
Altın telli saçlar
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi...**

**Ağ balık dolu
Keyiflendi balıkçı
Kıyıda tekir kedi
Sabırsız bekler, payını
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi...**

Küçük kızın düşünde
Saylonlu robotlar
Ölüm saçıyor.
'Anne!' diye bağırdı küçük kız
'Anne kurtar beni!'
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi...

Susayınca adam
Bıraktı işini
Uzandı testiye
Kana kana su içti
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi...

Demir parmaklıklar ardında
Göge baktı bir mahkûm
'Kuş olup uçmalı sevgilinin
diyarına,' diye geçirdi içinden
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi.

Seni seviyorum.
Seni seviyorum.
Böyle yalın bir şey olmalı sevgi...

Geçenlerde bir dostum bana 'sen geçmişte yaşıyorsun', dedi. 'Sevgiler, umutlar peşindesin. Aç gözlerini! Değişen gerçeği gör!'

ALAN MEMNUN SATAN MEMNUN

Bir mersedes, bir akşam yemeği
Bir çift ayakkabı...
Bir gecede olup biter
Her şey orda tamaml

Alan memnun satan memnun
Bundan sizlere ne?
Bir gecede olup biter
Her şey orda tamaml

Geçti artık, at üstündeki beyzadeler devri
Kim inanır bu masallara?
Boşver, gününü gün et sen
Sonuna kafa yorma...

Geçti artık, at üstündeki beyzadeler devri
Kim inanır bu masallara?
Beyzadeler bey kızlarını bulur!
Beyzadeler bey kızlarını seçer!

Bir mersedes, bir akşam yemeği
Bir çift ayakkabı...
Bir gecede olup biter
Her şey orda tamam!

Alan memnun satan memnun
Bundan sizlere ne?
Bir gecede olup biter
Her şey orda tamam!

Öteki, kasa fişlerini yazarken tezgâhta
Anlatır arkadaşlarına
Şampanya bile içtim,
Pembe şampanya!

Geçti artık, at üstündeki beyzadeler devri
Kim inanır bu masallara?
Beyzadeler bey kızlarını bulur!
Beyzadeler bey kızlarını seçer!

**Arkadaşımanın hakkı var. Her şey değişiyor.
Kentler, evler, yollar, insanlar. İnsanların
davranışları, düşleri bile değişiyor...**

«Kimselere derdimi nasıl açacağımı bilemiyorum. Şimdi size bu mektubu yazarken bile. yüzüm kızarıyor, ellerim titriyor. Lütfen, bana yardımcı olmanızı rica ediyorum. 21 yaşında lise mezunu bir ev kızıyım. Bir yıl önce, bir kız arkadaşımın aracılığıyla bir gençle tanıştım. Birbirimizden ilk görüşte hoşlandık. Arkadaşlık etmeye başladık. Pastaneye, sinemaya gittik. Sinemaya gittiğimiz bir gün beni öpmek istedi. O zamana kadar hiçbir erkek beni öpmemişti. Çok utanmama rağmen kabul ettim. Arkadaşlığımız ilerledikçe onun ısrarları arttı. Benimle sevişmek istiyor. 'Birbirimizi seviyoruz, sevişmemiz doğal, ne var bunda' diyor. Ben çok korkuyorum. Erkeklerin her tekliflerini kabul eden kızlara kötü gözle baktıklarını biliyorum. Ancak onu deliler gibi seviyorum. Bir başka kız onun teklifini kabul eder, evine gider, sevişir diye ödüm kopuyor. O zaman beni bırakır, bütün hayallerim yıkılır. Çelişkiler içindeyim, lütfen bana bir yol gösterin. Rumuz: ÇELİŞKİ

Not :Cinsel temasın hangi safhasında bakirelik zarı yırtılır? Bu konuda beni aydınlatmanızı rica ederim.»

**Arkadaşımanın hakkı var! Her şey değişiyor.
Kentler, evler, yollar, insanlar! İnsanların
davranışları, düşleri bile değişiyor...**

ALTI KARILI ADAM

Altı karısı var bu adamın
Her gece birini alır koynuna
Günlerden pazartesi
Sıra sarışının
Etine dolgun
Aralık ağızlı bir dişi
Göğüslerinde kayboldu adamın başı.

Günlerden salı
Gelsin esmeri
Baygın bakışlı
Azgın bir dişi
Uçtu bulutların üstünde adam.

Günlerden çarşamba
Çocuk seksi istedi
Adamın canı.
Koynuna aldığı
Bakirelikten yeni kurtulmuş bir dişi

Günlerden perşembe
Gizem dolu bir seks

Soydukça kadını
Karanlık bir şehvete daldı adam.

Cuma...
Adam yorgun, uzandı yatağa
İşini bilen bir dişi gerek bu gece
İşini bilen bir dişi.

Cumartesi, hafta sonu
Karışık, ağır bir menü
Tam bir melez!
A'dan Z'ye mükemmel bir seks!

Pazar, tatil...
Uyandı adam bekâr odasında
Su ısıttı kendine, soyundu.
Çırılçıplak kaldı
Birden utandı
Odanın duvarlarını
Kuşatan karılarından!

«Mutlu bir erkek, örnek bir aile babasıyken bir süredir beni ızdıraplara boğan bir durumla karşı karşıyayım. Her şey karımın 'neden hemen boşalıyorsun, biraz daha uzatamaz mısın?' demesiyle başladı. O zaman onu hiçbir zaman mutlu edemediğimi anladım. Bu beni çok sarstı. Bu konu her an beynimin içinde. Tam bir kısır döngüye girdim. Bir doktora gidip durumumu anlatmayı kendime yediremiyorum. Acaba bu kadar erken boşalmamın sebebi gençlik çağımda yaptığım mastürbasyonlardan mı ötürü. Yoksa bende fizik bir bozukluk mu var? Karım dünyanın en iyi, en anlayışlı kadınıdır. Her zaman iyi bir anne, örnek bir eş olmuştur. Onu mutlu etmek istiyorum. Sinirli, huysuz bir insan oldum. İçkiye başladım. Çareyi sızmakta buluyorum. Beni kurtarmanızı rica ediyorum.
Rumuz: KARIMI SEVİYORUM.»

CANI SIKILAN DOSTUM

Bütün bunlara
Bu yeni hayallere
Bu dünyanın haline
Canı çok sıkılan bir dostum var.
Kederli, dolaşır sabah akşam
Çok bilgili bir adam
Bilir ekonominin bütün kurallarını!
Şiirler ezberinde!
Kitaplar, filimler onun elinde
Otopsi masasına yatar!

Bu dünyanın haline
Canı çok sıkılan bir dostum var.
Kolay değil böyle bilgili olmak!
Kolay değil sırtlanmak bunca sorumluluk!
Kolay değil peygamber olmak
Bu yüzyılda!
Hissetmek peygamberlere yüz vermeyen
Kalabalıkları!
Kolay değil!
Kolay değil!

Peki ne yapmalı? Kör ve sağırsa
kalabalıklar! Gelen haberler hep karaysa!
Sevgi yok olmuşsa! Yaratmanın büyüğü
yılmışsa! Gülmeyi unutmuşsak! Ne
yapmalı...

- *Koşun ne duruyorsunuz! Mutlu
yuvalarınıza koşun!*
- *Sığınak'arınıza koşun!*
- *Yeşil otlara koşun!*
- *Yeşil otlar bekliyor sizi, koşun.*

UZANIP YATMALIYIM ÇİMENLERE

Uzanıp yatmalıyım çimenlere
Güneş ısıtmalı beni
Küçük bir bulut gülümsemeli bana
Uzanıp yatmalıyım çimenlere.

Bir ırmak akmalı bilinmeyen bir yere
Seslenmeli bir çayır kuşu dışisine
Rüzgâr okşamalı söğüt dallarını
Buğusunda yitmeliyim ormanların.

Unutmalıyım bütün bildiklerimi
Teorik, bilimsel ve her şey üstüne
Avucumda toprak ve yeşil kokusu
Yüreğimde ferahlığı denizlerin.

Sessizce yanaşmalı bir gemi yamacıma
Denizin çağrısı iliklerimde
Kimseler ah kimseler bilmemeli
Gittiğim uzak limanları.

O ıssız limanlarda aç durulmuyor.

Ellerim hünerli.

O ıssız limanlarda insansız durulmuyor.

Bilirim insanları sevmeyi.

O ıssız limanlarda ot misali yaşanmıyor!

Yaşamak başka bir şey olmalı!

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

Bir zamanlar yüreğim
Sonsuz bir sevinçle çarparken
Deli gibi...
Ne hayaller kurardım
Ne hayaller kurardım
Dolaşırdım bulutlarla birlikte
Konuşurdum dünyanın gözleriyle
Bitmez tükenmez sanırdım sevgilerim!
Avuçlarımdaydı dünya!
Avuçlarımdaydı dünya!
Gördüm!
Kaçıverdi avuçlarımdan dünya
Sevgilerim çolak çöllerde kayboldu
Gözyaşları ve acınası bir yüz kaldı
Bana...
Şimdi küçük sevinçler bulmalıyım...

Bir cümle...

Bir insan...

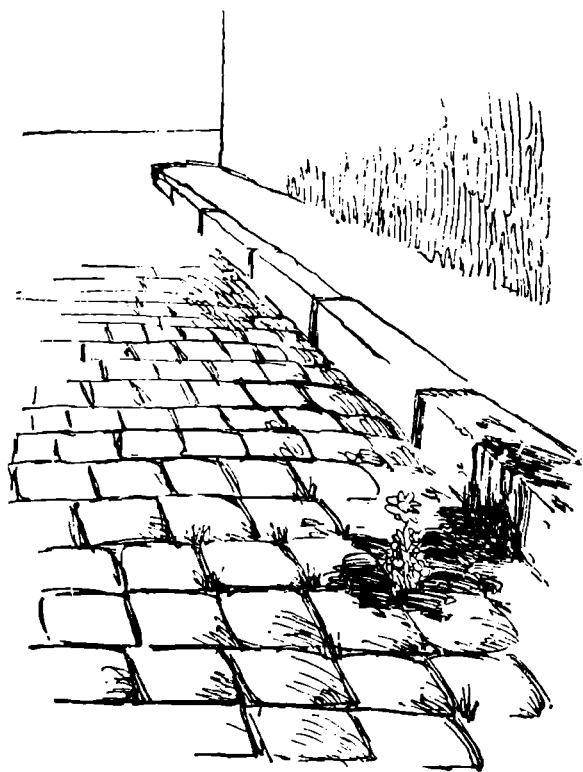
Bir dost sıcaklığı...

Bir çocuk gülümsemesi gibi

Küçük sevinçler bulmalıyım...

Biliyorum
Çok yakın savaş tehlikesi
Biliyorum
Dostluklar yorgun
Biliyorum
Gülmüyor çocuklar
Ancak, gene de bulunabilir

Bir cümle...
Bir insan...
Bir dost sıcaklığı...
Bir çocuk gülümsemesi
Küçük sevinçler yani!

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM»
ÜSTÜNE...

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM»I ANLATIYORLAR...

Geçtiğimiz haftalarda sessiz sedasız bir müzikli oyun sahneye kondu İstanbul'da. Oyun küçük bir iki habere ve tek sütun gazete ilanına konu oldu o kadar. Oyunun adı bazılarının ilgisini çekecek kadar uzun ve belki de iddialıydı. «Küçük Sevinçler Bulmalıyım.» İddialı oluşu, bize uzun süredir unutmaya yüz tuttuğumuz sevinç, sevinmek gibi kavramları anımsatmasından çok, çevremizde, dünyamızda, yaşamımızda sevinilecek ne bulunabilir? Ne bulabiliriz? sorularını sordurmasındaydı belki de. Üstelik «Küçük sevinçler» bulmaktan söz ediyordu oyun. Küçük sevinçler. Peki ama neden? Dünyada savaş bulutları dolaşır, ekonomik bunamı hızla artar, insanların yaşam kavgası giderek daha acımasız, daha ağır koşullar içinde sürerken, ve de sıkıntılı bir dönem yaşanırken kim, nerede bulacak «Küçük sevinçleri» ve nasıl? diyebiliriz. Ve kalkar, «bu özlediğimiz küçük sevinçleri nerede, nasıl bulabileceğimizi öğrenebilmek» umuduyla bu oyuna gidebiliriz. Ama oyun, «Küçük sevinçler» konusunda bir reçete sunmuyor. «Yaşamımız içindeki sevinç ve üzüntüyü, mutluluk ve mutsuzluğu, umut ve umutsuzluğu bir arada anlatmaya çalışıyor» Işıl Özgentürk'ün deyişiyle.

Oyunun tiyatro tekniği, sahneye koyuş, mz-
ziklendirme ya da başka konularda eleştirilecek
yanları olabilir. Bence oyunun başarısı, kişiye
bir özeleştiriye, bir i hesaplaşmaya yöneltmesi,
düşündürmesi. Bu başarı, oyunun yazarı Işıl
zgentrk'n, mziklendiren Sarper zsan'ın,
sahneye koyan Macit Koper'in ve tek başına
sergileyen Deniz Türkali'nin ortak çabalarının
rn. Bu ortak ürünle ilgili olarak dörtlü bir
söyleşi yaptık. İçtenlikle anlattılar «Küçük Se-
vinçler Bulmalıyım»ı.

nce Işıl zgentrk'e oyunun konusu ve
içeriğine ilişkin bir soru yönelttik. Oyunda ne
denilmek isteniyor, mesajı ne, oyun kime, kim-
lere yöneliyor?

«İnsanları, bizi, kendimizi anlatıyorum. Yo-
ğun uğraşlar ve patırtılar içinde hayatın önem-
li sorunları üzerinde pek fazla düşünemeyen ve
hatta itenliklerini de yitiren insanlar. İnsanlar
kendi dışlarındaki olayları bir anda hesaplaya-
mıyorlar ve bir anlamda patırtı ve gürültünün
sansürü başlıyor. Hayat sratlı ve gürültülü bir
biçimde sürüp gidiyor. İşte bu gürültü içinde
işler yolunda gidiyormuş gibi görünebiliyor.
Oyun temel olarak bir karabasan izlenimi g-
rnts verebilir, seyirciyi boğabilir ama se-
yirci bunun bir hesaplaşma olduğunu hissettiği
andan itibaren her sözün, her mizansenin, her
şarkının kendisi ile ilgili olduğunu algılayıp
oyun'a kendi arasında bir bağ kuracaktır. Bu
krulan ilişki seyircinin kendisi ile olan hesap-
laşmasıyla ilgilidir. Oyun bu hesaplaşmada i-
ten olmaya çalışmıştır. Oyunun alışı'madık ya-
pısı, gündelik yaşamın bizi çevreleyen olaylar-
dan oluşan mozayigi —ki kurgu açısından za-
yıflamış gibi yorumlanmaya uygun bir yapı—
Özellikle kullanılmıştır. Çünkü yaşamımız çok-

tandır sağlam kurgulu bir yaşam olmaktan çıkmıştır. O zaman yaşamı anlatan bir oyun da durmuş oturmuş, herkesin beklentisine uygun bir kurgu içinde olamaz. Bence oyunun en önemli yanlarından biri de bu durmuş oturmuş olmayan özelliğidir belki de...”

— *«Oyuna verilen «Küçük Sevinçler Bulmalıyım» adı, «küçük sevinçler küçük insanlara has bir şey olabilir, küçük olaylarla oyalanıp büyük sorunları gözden uzak mı tutalım» yaklaşımını getirebilir mi sence?»*

— Hep büyük işler yapmaktan günlük, ayrıntı diye önem vermediğimiz şeyleri önemsemedik. Yaşamın ana sorunu olan ayrıntıları unuttuk. Şimdi yeniden belki «bir cümlede» belki «bir dost sıcaklığında» önce küçük sevinçleri öğrenip, büyük sevinçleri haketmeliyiz. Büyük sevinçlere doğru yol almalıyız.

— *«Oyunun atmosferi insan manzaraları. Somut insanlar somut ya da sembolik olaylarla anlatılıyor. Bu anlatımda umut-umutsuzluk, sevinç-mutluluk gibi kavramlar bir arada ele alınıyor.»*

— Bir mesele için yola çıkılınca anlatılacak şey insan oluyor. Yalnız soyut insan değil onu oluşturan bütün yapıları da birlikte düşünmek gerek. Örneğin, arabesk kültür anlatılırken yaşanmış bir olaydan yola çıkılıyor. 'Böyle yalın birşey olmalı sevgi' bir çocuğun yazdığı bir şiir gibi gelebilir izleyenlere, ama bu süreç içinde dört insan manzarası vardır. Birincisi hapisteki kocasıyla görüşten dönen, onun kirli çamaşırlarını taşıyan kadındır. İkincisi, kocası, üzerine kuma getirdiği için evini terk edip çocuklarıyla bir başına yaşama karşı direnen, ama yıllar sonra dahi kocasına özlem duyan bir köylü kadındır.

Öte yandan aydın kadının biten aşkıdan söz eden bölümde kadın bu aşkın bitiş nedenini aramaktadır. Ama neden, aslında oyun boyunca sergilenen karabasanlardır, olaylardır. Bütün bu sergilenenler bize bu sevginin bitiş nedenini hissettirmektedir.

Ve yine aynı bölümde, oğlunu arayan baba kesiminde, bütün bunlar, «Sevgi böyle yalın bir şey olmalı» metniyle birleşip hayatımız içindeki sevinç ve üzüntüyü, mutluluk ve mutsuzluğu, umut ve umutsuzluğu birarada anlatmaya çalışıyor. Sürüp giden hayatımız gibi.

Işıl Özgentürk'e, «Neden değişik biçimler denediğinc» ilişkin bir soru soracak olduk, daha sonra. Çünkü önce öykü, film senaryosu derken müzikli oyun türünü de denemiş oluyordu.

— Ben söylenecek sözün söylenmesinden yana bir yazarım. Bu oyunda söylediklerimiz bir kitapta, bir filmde de söylenebilir ve söylenmelidir. Bu çalışma yazar olarak beni çok mutlu etmiş bir çalışmadır. Çünkü çalıştığım arkadaşları tanımaktan ve ortak bir ürün çıkarmış olmaktan çok keyif aldım. Oyundaki düşüncelerin herkes tarafından paylaşılacağını tabii ki ummuyorum. Ortada bir iş vardır, bir emek ürünü vardır. Amaç herkesin bunları paylaşması değil, bu konularda insanı tartışma ortamına getirmesidir.

Daha sonra oyunu sahneleyen Macit Koper'e oyunun biçimine ilişkin, bir çok kişinin aklından geçen soruyu yöneltiyorum. Neden tek kişilik bir oyun?

— İlk bakışta, ekonomik darboğazlara düğümlenen nedenler akla düşer böyle bir soru sorulduğunda. Dolayısıyla daha baştan bir tiyatro fikri, özgün bir çalışma ortamı yoksanmış olur.

Böyle bir oyun teklifi ile karşılaştığım zaman,

yukarıdaki önyargıyı yırtacak düşüncelerle yatıp kalkmaya başladım. Tek kişiyle yapılacak bir çalışmada merkezi parçalamanın —eğer benzetme yaklaşıyorsa— atomu parçalamanın olanakları yatmaktadır. Görebildiğim kadarıyla, 'Türkiye' deki oyunculuk macerasında, oyuncuların henüz farkına varamadıkları çok önemli noktalar var. Bu noktaların temelinde de 'kendi gücünün farkında olmamak' yatıyor. Bu kısa söyleşide, ilk ağızda söylenmesi gereken şu: Toplumsal bir kişiliği parçalamayı göze almak, oyuncunun oyunculuk adına karar vermesi gereken önemli bir nokta. Parçaları yeniden toparlarken nelerin ayıklanıp, nelerin temizlenip onarılması gerektiğini tartışmak da kendiyle hesaplaşmaya girişmenin başlangıcı. Bu elbette bütün çok kişili oyunların sorunsalı. Bu hesaplaşmaya girmek isteyen tek oyuncuyla tek kişilik bir oyun yapılabilir. Aynı hesaplaşmayı göze alan oyuncular arttıkça, tek kişi değil, çok kişili oyunlar çıkar ortaya. Bugün tiyatromuzun seyirciye sunulan çok kişili oyunları —ki bunların arasında yeni olduklarını iddia eden unsurlar da var— eski güzel günlere özeniyor. Eskiden kazanılmış başarıların şablonlarıyla çoğaltmaya çalışıyor seyircisini. Oysa tiyatromuzun umudu, genelde sanatın umudu, eski güzel günlere değil, yeni kötü günlere bağlanmaktadır.

— *«Provalar boyunca nasıl bir çalışma gerçekleştirdiniz?»*

— Böyle bir soruya da yine «tek kişilik oyun»dan yola çıkarak cevap aramak gerekiyor. Oyunun metninde bir oyuncu sorunu vardı. Oynadığı çeşitli sahnelere kendince cevaplar arayan bir oyuncu. Ben metnin bu olanağı, oyuncunun kendiyle hesaplaşması sorunuyla birleştirmeye çalıştım. Oyuncunun kendinde aradığı so-

ruklar, seyircide de sorular üretebilirdi. Bu dürtüyle işe koyulduk ve alışkanlık haline gelmiş biçimlerin tümünü, anlayabildiğimiz, bilebildiğimiz kadarıyla önümüze koyduk. Oyuncunun hem oyundaki söylenenlerle hem de biçimlerle olan ilişkisini araştırmaya çalıştık. Yararlanabileceğimiz her şeyden vaktimiz olduğu ölçüde yararlandık ve alışkanlıklarımızın dışında tadlar aramayı özellikle kolladık. Bu «yaptık», «ettik»lerin pek büyük bir anlam taşımadığını biliyorum. Burada, bir röportajın sınırları içinde önemini belirtmeye çalıştığım şey, tiyatrocunun değil, tiyatrocunun buluştuğu ortamlarda tartışılmalı. Tartışılması gereken şey de bizim oyunumuz değil elbet. Tartışılması gereken, bir biçim sorunudur. Genelde tiyatroyu oyuncuyu, yönetmeni, müzikçiye içeren bir biçim sorunu. Evet, bir «öz» sorunu değil, bir biçim sorunu, özü artık kendine en yakışan biçimle sunma sorunu.

Görüyorsunuz ki ben özellikle tiyatrodan söz ediyorum, gerçekleştirdiğimiz oyundan değil. Bu bir ihtiyacın belirtisiyse eğer, bu ihtiyacı hissedenden başka kimler var diye meraklanıyorum.

Oyuna döndüğümüzde, yine tiyatro eleştirmenlerimizle ilgili bir merakla oyalanıyorum. İyi veya kötü, beğendim ya da beğenmedimin ötesinde hangi meraklı, girişini yaptığımız tartışmanın araştırılmasına girişecek? Ve, kışkırtma amacıyla değil —öyle anlaşılırsa ne iyi— ama çevremizde gelişen tiyatro eleştirmeni mantığıyla bakarak diyorum ki! hiç kimse.

Biçim sorunu gündeme gelince bu kez oyunu tek başına sergileyen Deniz Türkali'ye yöneliyoruz. Ama o, sanki soracağım soruyu önceden biliyormuşcasına, «Neden tek kişilik oyun, soru-

sunu soracaksın değil mi?» diyor. Ve sözlerini sürdürüyor:

«İyi Bir Yurttaş Aranıyor»la başlayıp 'Küçük Sevinçler Bulmalıyım'la sürdürdüğümüz çalışmalar bir bakıma yeni bir tür olarak değerlendirilmem mümkün. Macit Koper 'Kabare' olarak yola çıkıp, çalıştıkça, gelişerek, kalıplar içinde kalmadan işimize yarayan herşeyi kullandı. 'Küçük Sevinçler Bulmalıyım' bölüm ya da epizod en iyi nasıl ifade ediliyorsa o türden yararlanılarak sahneye uygulandı. Özetle her epizod kendi özüne göre bir biçimle yorumlandı ve sanırım oldukça özgün bir çalışma oldu. Farklı bir estetik getirdi.

Tek kişilik oyun, bir öğrencinin bir usta öğretmenden tek başına ders alması gibi. Avantajı şu ki, öğretmen yalnız seninle ilgileniyor, yalnız seninle, seni geliştirmek, yetiştirmek için çalışıyor. Yani çalışmanın odak noktası oluyorsun. Bu hele 'Küçük Sevinçler Bulmalıyım'da olduğu gibi usta bir yönetmenle, aramda keyifli bir diyalog kurabildiğim bir yönetmenle çalışıyorsam tadına doymayacak kadar zevkli bir iş. Oyuncuyu geliştiren, yetiştiren, oyuncu olmanın o sonsuz tadını yakalayabildiğim bir iş. Sahnede önce seyirciye, sonra yazar, yönetmen, müzikçi ve emeği geçen herkese karşı verdiğim korkulu sınavın tek öğrencisi olma heyecanı.

Sıra oyunu müziklendiren Sarper Özsan'a geliyor. Metni aldığı zaman yapacağın müziklo oyun arasında ne gibi bir bağ kurmaya çalıştığını soruyorum.

— Sorunuza cevap vermeden önce benim genel olarak sanat ve müzik anlayışım ile ilgili bazı noktalara değinmek istiyorum. Bugüne kadar yazdığım bütün müziklerde, 1. Bestelendiği olayın ya da sözün karakterini en iyi biçimde or-

taya çıkmasına, 2. Müzik olarak seslendiği kulaklara aykırı gelmeyecek cümle kuruluşları içinde olmasına, 3. Müziğin, sözlerdeki ritm ve vurguyu mümkün olan en iyi biçimde yansıtmaya, 4. Form olarak kendi içinde bir bütünlük taşımasına, çalışmışımdır.

Bundan amacım, seslendiğim kulaklara ulaşmak istememdir. Kimi sanatçılar vardır; başkalarının, sanatını anlayıp anlamaması ya da sevip sevmemesi onu ilgilendirmez. Benim sanat anlayışım bu değildir. Bestelerken esas olarak karşımdakilerin müziğimi nasıl algıladığını düşünerek yazıyorum. Başka bir deyişle bestelerken kendimi seslendiğim kişilerin yerine koyuyorum.

İşte bu açılardan ele alındığında benim müziğim epik oyunlardan çok dramatik oyunlara daha uygun görülebilir. Bugüne değin «Ana», «Şvayk Hitler'e Karşı» gibi Brecht oyunlarına müzik yapmama rağmen müziğim, —bu oyunların müziğini daha önce yapmış olan— Eisler'in müziğinden anlayış olarak çok farklı bir yapıya sahiptir. Epik oyunların birçoğunda müzikler, «bestelenmiş sözler» olmaktan öteye geçmez. Bu durum beni müzik adına daima rahatsız etmiştir. Ben genel olarak bestelediklerimin söylenebilir bir «şarkı» olmasına dikkat ediyorum.

Dostum Işıl Özgentürk'ün oyunu, ülkemizden insan manzaraları niteliğindeki parçalı yapısıyla, yer yer soyut ve sembolik anlatımıyla esas olarak epik bir oyun anlayışının ürünüdür. Bu nedene inanmıyorum ki benim müzik anlayışım tam bir uygunluk göstermemektedir. Çünkü de ortaya çıkan sonuç bizim için sevindirici olmuştur.

— «Bu oyundaki müziğinde esas olarak Hafif Batı Müziği türünü seçmişsin. Ancak her yer kendi müziğimizin kokusunu duymak mümkün.

Bu açıdan yazdığın müzikle ilgili ne gibi açıklama yapmak istersin?»

— Türkiye’de batılı anlamda müzikal, kabare, müzikli oyun vb. müzikle sahne gösterilerinin geleneği henüz kurulmuş değildir. Bizlere örnek olanlar çoğu zaman müzik ve sahne sanatlarının gelişkin olduğu ülkelerde yapılan uygulamalardır. Biliyorsunuz Amerikalılar, müzikaller, rövüler, müzikli oyunları, müzikli sahne yaşamına çağdaş bir tempo ve yeni boyutlar getirdiler. Almanlar, İtalyanlar bu alanda kendi geleneklerini kurmuş durumdalar. Her ülkenin müzikli sahne yaşamında kendi toplumlarının müzik anlayışı yansımaktadır. Ülkemizde böyle bir gelenek olmadığı için, besteci olarak bu tür çalışmalar yapmak kolay değil. Bizde batılı anlamda müzikal, rövü ya da müzikli oyun olarak Cemal Reşit Rey’in 1930’larda yazdıklarının dışında pek bir ürün çıkmamış. Genç kuşaktan olan bizler için bu yapıtlardan değil yararlanmak, onları bilmiyoruz bile. Böyle bir durumda besteci olarak böyle bir işe kalkıldığında yukarıda saydığım ülkelerin deneyimlerinden etkilennemek mümkün değil. Ben de etkilendim. Ancak kendimize özgü bir dil aramaya da çalıştım. Örneğin, «Küçük Sevinçler Bulmalıyım» için yaptığım müziklerin bazıları modal (makamsal) bir yapıya sahiptir. Tonal olan bazıları bile modal bir anlayışla işlenmiştir. Parçaların bazıları Türk müziği şarkı formu içinde yazılmıştır. (Örneğin, «Minik Serçe» şarkısı ve «Alan Memnun, Satan Memnun» şarkısının A bölümü gibi...)

— *«Oyun metninin ve şarkıların sözlerinin müziğin oluşmasında ne gibi etkisi oldu?»*

— Sözlü müzikte müziğin yapısı, sözlerinden apayrı olamaz. Örneğin neşeli sözlere ağlamaklı

bir müzik yazılamaz. Bu nedenle müzikleri yaparken tekstil ve şarkı sözlerinin ruhunu kavramak gerekiyordu. Genel olarak söylersek bana verilenler lirik sözlerdi; doğal olarak müziklerin karakteri de lirik oldu. Oyundaki «Yürek Usulca Pas Tutar», «Oyuncunun Şarkısı», «Minik Serçe», «Böyle Yalın Bir Şey Olmalı Sevgi», «Neden?», ve «Uzanıp Yatmalıyım Çimenlere» adlı şarkılar hep lirik şarkılardır. Bunların arasında «Yürek Usulca Pas Tutar» şarkısının orta bölümünde sözlerin getirdiği bir parlaklık, bir coşkunluk kendini gösterir.

Birinci perdenin sonundaki «Mutluyum Ben» de esasen lirik bir şarkıdır. Nitekim şarkının ilk dörtlükleri lirik bir tarzda söylenilmektedir. Ancak parça ilerledikçe, yansıttığı kişiliğe uygun olarak, gittikçe hızlanır, yer yer deformasyona uğrar ve isteri kriziyle son bulur.

Oyunun en hızlı tempolu müziği, yollarda bir «Mercedes'li» bulup gününü gün etmeye bakan «Alan Memnun, Satan Memnun» şarkısıdır. Bu şarkıda ise, simgelediği pervasız, bananeci, hayata ve toplumun tutunduğu birtakım değerlere çok derinlerde alaycı bir tavırla boşvermiş bir kişiliğin gece temposunu yansıtmaya çalıştım.

— *«Sonuncu şarkıda bir marş havası seziliyor. Birlikte söylenebilecek kadar kolay bir şarkı. Bunun özellikle mi düşündün?»*

— Yazdığım müziklerin kolayca öğrenilip söylenebilmesi, beni daima mutlu etmiştir. Bu parçayı yazarken tek kaygım bu değildi ama böyle bir katılmayı düşünmedim diyemem. Çünkü oyundaki bütün unsurların gelip sonunda dayandığı final şarkısı «Küçük Sevinçler Bulmalıyım»-da, sözlerin yüklendiği anlamı aşan bir durum bulunmaktadır.

*Bir Cümle, / Bir İnsan, / Bir dost sıcaklığı, /
Bir çocuk gülümsemesi gibi / Küçük Sevinçler
Bulmalıyım.*

sözleri, bir bakıma izleyene hissettirdiği, dünyaya kırık, içine kapanık anlamından, müziğin git-tikçe yükselen tavrıyla sıyrılmakta, oyunun da amaçladığı anlama uygun olarak, içinde taşıdığı potansiyel güçle geleceğe köprü kurmaktadır. Böyle bir şarkının birlikte söylenmesi ise güzel bir şeydir. Bütün bu özelliklerine rağmen müzik bir marş değildir ve öyle söylenmemelidir. Ancak kolaylıkla marşa dönüşebilecek bir dinamizme sahiptir.

Koray Düzgören
(Hürriyet / GÖSTERİ)
Şubat 1983

çağına tanıklık eden bir oyun:

«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM»

Beyoğlu'nda Baro Han'ın altında, o küçük tiyatro salonunda, sessiz sedasız bir oyun sergilenmekte. Ne konfeksiyon mağazalarının vitrinlerinde afişlerini görüyorsunuz oyunun, ne de gazetelerde boy boy resimleri, yazıları, söyleşileri çıkıyor. Ama o küçük salona girip de, oyunu izlemeye karar verdiniz mi «ne pembe düşler, ne mutlu gülüşler» vaadeden yoksul bir oyuncu usulca aralıyor size yüreğinin kapısını ve «gelen gelir» diye sesleniyor. Gidiyorsunuz...

Evet, Işıl Özgentürk'ün yazdığı, Macit Koper'in sahneye koyduğu, Deniz Türkalî'nin yorumladığı «*Küçük Sevinçler Bulmalıyım*»dan söz ediyorum. Oyunun her bir satırında, her bir dizesinde Işıl Özgentürk'ün duyarlığı, olaylara yaklaşımındaki başarısı, toplumsal gerçekleri algılamadaki yeteneği hemen duyumsatıyor kendini. Kısaca söylemek gerekirse, Işıl Özgentürk'ün oyunu hiç yabancı gelmeyecektir okuruna.

Küçük Sevinçler Bulmalıyım hep bildiğimiz, birlikte yaşadığımız kişileri getirmekte karşımıza. Birlikte yaşamamış bile olsak varlığından haberdar olduğumuz kişiler bunlar. İşte Sular İdaresi'nde küçük bir memur: Hilmi Bey; bekar odasında yalnız yaşayan adam köyden kente gelen Fadime; parasını bankere kaptıran Cemil Bey.

Bir de Nurcan var. Alibeyköylü, dostunu ayartan Nergis'i öldüren. Ve o küçücük serçe, hep ekmeğin artığı verilen, uçuş coğrafyası bile belli, yuvası yerle bir edilmiş, sürüden olmamanın bedelini intihar ederek ödeyen küçücük serçe...

Günümüze tanıklık etmeyi amaçlayan bir oyun *Küçük Sevinçler Bulmalıyım*. Çağımızda yaşayan bir oyuncu kendisinin algıladığı, algılayabildiği kadarıyla gördüğü, yaşadığı birtakım olayları anlatmaya çalışıyor. İnsanın insanlığını yitirdiği, duyguların «işe yaramayan eşya reyonunda satıldığı bir dünya»yı gözler önüne sermeye çalışıyor. Hayatın değişmekte olan noktalarını, kültür karmaşasının yanı sıra, yaşanan acılardan sonra yitirmekte olan duyarlılığı yansıtmaya çalışıyor. Buna karşı koymak için küçük arayışlar, öneriler getiriyor. Ama mutlu olmak için diş fırçasının, saç fırçasının, koltukların, seh-paların, büfelerin, kitapların... yetmeyeceğini o da biliyor. «Mutluyum ben!» diye haykırırken yaşanmış en acı mutsuzluklar yüreğine iliştiriyor insanın.

Deniz Türkali bu iki bölümlük oyunla sanat yaşamında gözle görülür bir aşama kaydediyor Oyunun başında seyirciyle diyalog kurmakta oldukça güçlük çekiyor bir süre. Bunda metnin ve oyunun tek kişilik olmasının da rolü var hiç kuşkusuz. Ama giderek seyircisiyle bütünleşiyor sanatçı. Olayların akışı öyle ortak noktalara getiriyor ki, seyirciyle oyuncuyu, bir süre sonra Deniz Türkali artık oynamıyor, karşılıklı dertleşiyor sanki seyircisiyle. Öylesine yükselen bir çizgi halinde sürdürüyor ki, gerilimi, her bir final tüm ağırlığıyla duyumsatıyor kendini.

Macit Koper'in yönetimi oyuna çok şeyler katmış. Belli bir türe sadık kalmayıp kabareden, meddahtan, tiyatrodan... yerine göre yararlan-

ması oyuna ayrı bir canlılık kazandırmış. Sarper Özsan'ın özgün müziklerinin de oyuna katkısı oldukça büyük.

Gerilim ve etkileşim müzik aracılığıyla oldukça başarılı bir biçimde sağlanıyor Sarper Özsan'ın besteleriyle. Selçuk Gürışık da yaşadığımız naylonlanmış dünyayı çok güzel yansıtan dekorlarıyla katkıda bulunuyor oyuna.

Küçük Sevinçler Bulmalıyım baştan sona büyük bir birliktelikle kotarılmış, seyircisine çok şeyler vermek isteyen, olayları algılamada seyirciden de çaba bekleyen, çağına tanıklık etmeyi amaçlayan, bu yılın önemli ve görülmesi gereken yapıtlarından biri.

Yaşar İlksavaş
(Dünya Gazetesi)
4 Şubat 1983

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

Beyoğlu'nun daracık bir sokağındaki, daracık kapılı, daracık fuayeli, daracık kulisli ve daracık sahneli Dostlar Tiyatrosu'nda, Deniz Türkali'nin tek başına oynadığı «Küçük Sevinçler Bulmalıyım» adlı gösteriyi izleyen seyirciler, umduklarını buldular mı, bilemem ama, ben kendi hesabıma umduğumdan da fazlasını, «büyük sevinçler» bulduğumu söyleyebilirim.

Bir kere metin yazarı Işıl Özgentürk, hiç de kolay olmayan, üstelik yarı-soyut, ne olup bittiğini kendini zorlamadan anlamaya eğilimli seyirciyi ürkütebilecek bir türe, soluklu bir «öz», ilgiyi uyanık tutan bir içerik kazandırmayı başarmış. Ama yeter mi bu?.. Metni binlerce seyircinin gözleriyle, kulaklarıyla, yargılarıyla ölçüp biçerek, sahneye taşıma işini üstlenen Macit Koper de yapıtın can alıcı yanlarını hem çok iyi algılamış, hem de Işıl'ın üretimini doğru ve doyurucu yorumuna kavuşturmuş.

«İyi Bir Yurttaş Aranıyor»da Deniz Türkali, sahne sınavını başarıyla vermişti. Bu deneyim onu almış, çok ötelere götürmüştü, «deniz»likten «okyanus»luğa geçmiş desem, yeridir. O daracık tiyatro, enginleşiveriyor Türkali konuştukça, şarkı söyledikçe... Ne var ki, onu bir de takım oyunculuğu içinde izlememiz gerek, kesin kararımızı vermeden önce.

«Küçük Sevinçler Bulmalıyım»da iki sanatçının daha katkısı var kuşkusuz, onları arka plana itemeyiz: Selçuk Gürışık'ın çevre düzenlemesi gibi Sarper Özsan'ın ezgileri de oyunla bütünleşiyor, seyircinin belleğinde de yer ediyor.

«Tiyatro olayı»ndan beklenen de bu değil mi zaten?

Tahir Özçelik
(Milliyet SANAT Dergisi)
15 Şubat 1983

«KORKUNUN ECELE YARARI YOK»

Sevgisiz, sevinçsiz, mutsuz bir toplum oluyoruz gittikçe. Güzellikleri yadsımak, yaşamı yadsı-maktır. Sevince sırt çevirmek, yaşama sırt çevir-mektir. Mutluluğu küçümsemek, insanlığı kü-çümsemektir.

Aslında insan, elemelerin, ızdırapların, mutsuz-lukların da insanıdır. Yaşam yalnız sevinç değil, aynı zamanda mutsuzluk kaynağıdır da.

İnsan ile yaşam arasındaki bağ mutsuzluklar-da değil, umutsuzluklarda kopar.

Deniz Türkali'yi ilk kez, Ankara'da Ankara Sanat Tiyatrosu'nda izlemiştim. «İyi Bir Yurttaş Aranıyor» adlı gösteriyi sunuyordu. Ataol Beh-ramoğlu'nun dizeleriydi kulaklarımızda çınla-yan. Duyarlı, eleştirel, heyecan verici, düşün-dürücü ve en önemlisi güzel dizelerdi bunlar. Deniz Türkali'nin kişiliğinde daha bir güzellik, daha bir anlamlılık kazanıyordu sözler.

Umutsuz değil, ama mutsuz bir dönemdi İyi Bir Yurttaş Aranıyor adlı gösterinin sergilendiği dönem. Gösteriye mutsuzlukla dolu olarak ge-lenler, biraz olsun, bu mutsuzluklarından kurtu-luyorlardı sanatın güzelliklerinde.

İzleyici arasında kısaca «Yurttaş» adı ile anılan ve ününü böyle yapan oyun, toplumsal sorunlara «makro» boyutta eğilen, eleştirisini genel top-lumsal yapı içinde biçimlendiren bir yaklaşımdı.

Bu kez, Deniz Türkali'nin sanatı, Işıl Özgentürk'ün metnine can katıyor. Işıl Özgentürk'ün bireysel davranışların kökenine inmeye çalışan çözümlemeleri, toplumsal eleştirileri, Türkali'nin ağzından, Sarper Özsan'ın müziği ile yüreklerimizi dağlayan bir biçimde akıyor.

Küçük insan, küçük kadınlar, küçük adamlar, bu kez de alınan. Alibeyköyünden Nergis, Neyzen Hilmi Bey, emekli Cemil Bey, mutsuzluğunu mutluluk şarkısı ile ilan eden kadın, Trabzonlu Fadime, rumuzlar, altı karılı adam, hep gözümüzün ve kulaklarımızın tanık olduğu bir şölenin küçük parçaları.

Duygular var insanların yanında. Küçük hesaplar, küçük hatalar, küçük ve gizli, ama güzel duygular.

Korkuya dayalı bir yaşamın öyküsü çarpıyor kulaklarımıza başta: Küçükken iğneci ile korkutulan «sus çağırırım iğneciyi sus» diye yetiştirilen çocuk, korkuyu ve haksızlığı bütün yaşamı boyunca peşinde sürüklüyor. (Büyük bir olasılıkla, çarpık aile eğitimimizin bir sonucu olarak önce iğneciden korkmayı öğreniyor, sonra da iğneciden korktuğu için dayak yiyor.) Sürekli korku, ihanet, sevgisizlik. Ve sonunda şu dizeler, belki hepimize kendi sonumuzu vurguluyor: «Yerinden kalktı yaşlı adam / durdu baktı geçmişteki hayatına / anımsadı büyük korkularını / bir gülümseme yayıldı yüzüne. / Çok şükür Tanrım çok şükür dedi. / Bundan gayrı bir ölüm korkusu kaldı bana. / Bir ölüm korkusu.»

Bilmem izleyici ne düşündü ama, ben hemen «korkunun ecele yararı yok» özdeyişimizi anımsadım bu dizelerin gölgesinde.

Deniz Türkali'nin sesi kısıktı. Belki kendinden, belki çok gösteri yapmaktan. Ama «mutluluk şarkısı» için biçilmiş kaftandı bu ses. Bir boş

mutluluğu vurguluyordu sahnedeki kadın. Küçük bir kadının «mutsuzluk içinde boğulan» bir mutluluğu idi bu. Küçüklüklerdeki saçmalıkları, anlamsızlıkları ve bunların boşluğunu vurguluyordu mutluluk şarkısı. «Karanlıkta ıslık çalma»nın psikolojik işlevini anımsadım Deniz «Mutluyum ben, mutluyum ben» diye inleyen bir haykırıyla sahneden bize seslenirken.

Naylon torba taşıyan sokaktaki kadın, aslında bir sevgi öyküsü. Türkali'yi dinlemek gerek. sevginin tel örgüyle ikiye bölündüğü zaman olan biteni anlamak için.

Arabesk kültür yozlaşmasının temeline iniyor Özgentürk'ün metni. Belki de bir sanatçı duyarlılığı, bilimsel doğruları, çok daha çarpıcı bir biçimde hem vurguluyor, hem sergiliyor. Nergis taşlaması ile başlayan gösteri, herkesi bu yozlaşma üzerinde düşünmeye itiyor. Ve sürüyor düşündürücü etkisi. Küçük insanlarda, küçük duygularda, küçük olaylarda. Ama hepsi taşlama değil. Hepsi eleştiri de değil.

Sanıyorum, gösterinin en etkileyici yanı, tek bir odak noktasının, tek bir yaklaşımın olmayışı. Hele hele hiç bir biçimde «tepeden bakan» ve «ahkâm kesen» bir metin değil Özgentürk'ün metni. Duyarlı, ince, değişken köpüre köpüre akan bir çağlayanın güzelliği ve coşkusu ile seyirciye ulaştırılan bir metin. Eleştiri? Evet. Taşlama? Mutlaka. Fakat bütün bunlar sevginin, insan sevgisinin, kültür saygısının üzerine kurulmuş. Doğru bir yorum, uzun bir birikimi anlamlandırmış. Deniz Türkali'nin yalnız sahneyi değil, yüreklerimizi de dolduran kişiliği ile tam bir bütünleşme oluşturmuş Macit Koper.

Behramoğlu - Türkali bütünleşmesinden sonra, Özgentürk Türkali işbirliği yeni bir aşama.

Gösterinin «finali» ile bitiriyorum yazımı: «Bi-

liyorum dostluklar yorgun / Çok yakın savaş
tehlikesi / Biliyorum gülmüyor çocuklar / An-
cak yine de bulunabilir / Bir Cümle / Bir İn-
san / Bir dost sıcaklığı / Bir çocuk gülümsemesi
gibi / Küçük sevinçler bulmalıyım.

Emre Kongar
(Hürriyet / GÖSTERİ)
Mart 1983

GELENEKSEL TİYATROMUZDAN ÇAĞDAŞLIĞA NASIL VARILIR?

Dostlar Tiyatrosu'nda *«Küçük Sevinçler Bulmalıyım»* tiyatro gösterisini izledik. Önce bu gösterinin tek oyuncusu *Deniz Türkali*'yi kutlamak isterim. Yazarı *Işıl Özgentürk*'ü de. Özellikle «tiyatro gösterisi» diyorum. Birkaç yazımda değindim, gene yinelemek istiyorum. Bence tiyatro, oyuncuyla izleyici arasında yaşanan bir olgudur. *Deniz Türkali* güçlü oyuncu kişiliğiyle bu anlamdaki tiyatro olayını yaşattı bizlere. «Küçük Sevinçler Bulmalıyım» alışlagelmiş, konusu, kurgusu olan, kişiler arasında geçen oyun türlerinden biri değil. Ama bu «tiyatro» değil anlamına gelmiyor. Bence *Deniz Türkali* tek başına iki saat bizlere gerçek tiyatroyu yaşattı salt «tiyatro» yaptı. İki saat neyi izledik? Bence bir duygular potpurisini. Günümüz toplumunda yaşayanların iç duygularını, sevinçlerini, acılarını, bilinçlerini, bilinçsizliklerini. «Küçük Sevinçler Bulmalıyım, günümüze tanıklık etmeyi amaçlıyor» diyor bir söyleşisinde *Işıl Özgentürk*. Gerçekten öyle... Bu amaca uzanışta ne Brecht'in biçimlemesine, ne de slogan tiyatrosunun ucuzluğuna düşmüş... Yalnızca gerçek tiyatronun gücüne güvenmiş. Oyunun yönetmeni *Macit Koper*, «Aslında kabareden yola çıktık, ancak ben hiçbir türe sokamıyorum bu oyunu» diyor. İlle de bir türe mi sokmak gere-

kiyor?.. Doğal bir ayağı Çin ayakkabısına sokar gibi. İyi ki hiçbir türe girmemiş de yalnızca «*tiyatro*» olmuş; tüm yapaylıklardan arınmış «*salt tiyatro*». Işıl Özgentürk'ün oyununun başarıya ulaşmasındaki başlıca nedenlerden biri *Deniz Türkali*'nin güçlü oyununda saklı. *Deniz Türkali*, sergilediği duygular potpurisinde duygudan duyguya geçerken olsun, bunların anlatımında olsun çağdaş tiyatro anlayışına uygun bir oyuncunun tüm becerisini göstermiş.

Deniz Türkali'nin bizlere yaşattığı «*tiyatro*» olayında geleneksel seyirliğimizden de esintiler sezer oldum. Öyküleri anlatımında «*Meddah*»ın anlatım tekniğine çok uyuyordu. Geleneksel seyirliğimizden çağdaş Türk Titayrosu'na nasıl varılır sorusuna *Deniz Türkali*'nin bu oyunu bir ışık tutabilir kanımca. Ayrıca, yalnız «*hareketlerle anlatımcı tiyatro*»nun, «*pantomima*»nın da izleri vardı. *Türkali*'nin oyunu yer yer çelişkili bir deyişle sözlendirilmiş bir pantomima görüntüsü veriyordu.

Deniz Türkali'nin çok önemli bir özelliğine daha değinmek istiyorum: Türkçemizi konuşmadaki beceri. Bu kış döneminde izlediğim tüm oyunlarda çoğu oyuncunun diksiyon denen konuşma tekniğinden yoksun olduklarını izledim. Oysa *Deniz Türkali*'nin oyununda Türkçemiz anlatım gücü kazanıyor, güzelleşiyor. Kimi duyguları sesini doruk noktalara çıkararak anlatırken sözler erimiyor, teker teker anlaşılıyordu.

Dostlar Tiyatrosu'nda gerçekten bir tiyatro olayı yaşadık. Bu gösteriyi kotaranların tümünü kutlar, yeni başarılarını bekleriz.

Salahaddin Küçük
(CUMHURİYET Gazetesi)

12 Ocak 1983

GÖSTERİ

«Yürek usulca pas tutar, günler gelip geçtikçe...» diyor. Sıcak bir sesle diyor. Müzikle diyor. Bakışlarla diyor. En önemlisi içten diyor... Ve siz oturduğunuz yerde pas tutmuş, pas tutacak tüm yüreklerle isyan ediyorsunuz.

Sonra serçenin öyküsünü (kitap misali sayfa sayfa mı ölür ya da yaşar serçe?) sonra ney çalan Hilmi Bey'in, soluğundan başka verecek hiçbir şeyi olmayan Hilmi Bey'in öyküsünü, «ben mutluyum» diyen ve demeyen kadınların öykülerini söylüyor. Bir insan nasıl yetişir (hep korkular korkularla mı?). Onu söylüyor. Ya da unutun bütün bunları, yalnızca «böyle yalın bir şey olmalı sevgi» diyor.

Deniz Türkali'nin «Küçük Sevinçler Bulmalıyım» adlı tek kişilik müzikli gösterisi, bir önceki «İyi Bir Yurttaş Aranıyor»a oranla sanatçının attığı büyük bir adım, bir sıçrama. *Işıl Özgentürk*'ün sağladığı malzeme ya da insan manzaraları, sağlam bir kurgudan yoksun olsa bile duygu dünyasıyla düşünce dünyası arasında zaman zaman tadına doyulmayan şiirsel anları yakalayarak gidip geliyor.

Dekor ve kostüm *Selçuk Gürışık*'ın. Katkının büyüğü kulaklardan ve dillerden gitmeyen müziği yapan *Sarper Özsan*'ın ve baştan beri söylenenleri sahne denen o potada ustaca yoğuran yönetmen *Macit Koper*'in.

Baro Han'daki Dostlar Tiyatrosu salonunu
«Küçük Sevinçler Bulmalıyım» diyerek terkedi-
yorsunuz ve yüreğinizin tâ dibinden ekliyorsu-
nuz: «Bir cümle... bir insan... bir çocuk gülüm-
semesi... bir dost sıcaklığı...» Tümü dünyayı ku-
caklayabilmek için...

(MİLLİYET Gazetesi)

18 aralık 1982

İÇİNDEKİLER

Yürek Usulca Fas Tutar	11
Nergis'in Ölümü	15
Yoksul Bir Oyuncuyum	18
Korkunun Soğuk Eli	20
Küçük Bir Serçenin İntaharı	25
Satacak Hiçbir Şeyi Olmayan Adam	29
Güleriz Ağlanacak Halimize	34
Haddini Bil Oyuncu	39
Mutluyum Ben	41
Sevgi Uçup Gitti	47
Sokaktaki Kadın	48
Fadimenin Türküsü	50
Biten Bir Aşk İçin Ağıt	54
Arıyorum Oğlumu	56
Böyle Yalın Bir Şey Olmalı Sevgi	61
Alan Memnun Satan Memnun	65
Uzanıp Yatmalıyım Çimenlere	82
Küçük Sevinçler Bulmalıyım	84
«KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM» ÜSTÜNE	
Küçük Sevinçler Bulmalıyım'ı Anlatıyorlar	91
Çağına Tanıklık Eden Bir Oyun:	
Küçük Sevinçler Bulmalıyım	102
Küçük Sevinçler Bulmalıyım	105
Korkunun Ecele Faydası Yok	107
Geleneksel Tiyatromuzdan Çağdaşlığa	
Nasıl Varılır	111
Gösteri	113

KÜÇÜK SEVİNÇLER BULMALIYIM

İŞİL ÖZGENTÜRK

ŞİİR KABARE

Sokaktaki kadın, naylon torba taşıyanı
Torbasının içi, kirlı çamaşır döü
Sokaktaki kadın, az önce, bir tel örgünün önündeydi.
Sokaktaki kadın!
Tel örgünün öte yanında, bir erkek
Kadının sevdiği, kadını seven bir erkek.
Kadın neler söyledi, erkek neler...
Anımsamıyor sokaktaki kadın, umutlu sözleri
Bir tek şey düşünüyor şimdi
Kirlı çamaşırları aklamayı
Bir de bir yerlerden bir miktar para bulmayı

Sokaktaki kadının yolunu kesip bir hikaye anlatmak istiyorum ona.
Biliyorum, hiç kuşum yok, elindeki naylon torbayı yere koyup
geniş bir gülümsemeyle kucaklayacak dünyayı! Aşkın, sevginin
sonsuz gücünü, tel örgüleri, dosyaları, yasakları aşan gücünü
düşünecek! Sevecek yeniden, sevecek her şeyi...

ÖNEMLİ NOT:

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

999 Lira